

ADRAN 13 – ATODIAD 3

CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION

1. Diffiniadau

- 1.1 Yn y cynllun hwn golyga “prif swyddog” y Prif Weithredwr, unrhyw Gyfarwyddwr Corfforaethol neu unrhyw Bennaeth Adran, fel y mynna’r cyd-destun.
- 1.2 Mae unrhyw gyfeiriad at ddeddf yn y cynllun hwn yn cynnwys cyfeiriad at ddiwygiad neu ailddeddfiad ohoni ac unrhyw orchymyn neu ddeddfwriaeth eilradd a wnaed tani.

2. Amodau a chyfyngiadau ar weithredu pwerau dirprwyedig

- 2.1 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu ar ran y Cyngor yn unol â'r cynllun hwn mewn perthynas ag unrhyw fater o fewn y gwasanaeth(au) y bo ef/hi yn gyfrifol amdanynt OND YN DDAROSTYNGEDIG i'r canlynol:-
 - 2.1.1 y polisïau a gymeradwywyd gan y Cyngor neu'r Cabinet;
 - 2.1.2 unrhyw fater sydd wedi ei gadw i'r Cyngor, Cabinet, Pwyllgor neu is-bwyllgor neu sydd wedi ei ddirprwyo i Arweinydd;
 - 2.1.3 Cyfansoddiad y Cyngor (gan gynnwys Rheolau Gweithdrefn y Cyngor, y Rheolau Gweithdrefn Ariannol a'r Rheolau Gweithdrefn Contractau).
- 2.2 Lle byddai gweithredu pwerau dirprwyedig yn debygol o effeithio ar ragor nag un gwasanaeth rhaid i brif swyddog ymgynghori ag unrhyw brif swyddog arall y gellid effeithio ar y gwasanaeth y mae'n gyfrifol amdano.
- 2.3 Heb ragfarn i'w bwerau/phwerau dirprwyedig neu rai'r Pwyllgor perthnasol, ac mewn achosion priodol yn unig, dylai bob prif swyddog wrth weithredu ei bwerau/phwerau:-
 - 2.3.1 gadw cysylltiad agos gyda'r Cabinet ac, yn benodol, â'r aelodau hynny o'r Cabinet sydd yn gweithredu fel arweinyddion portffolio mewn meysydd perthnasol i'r pwnc dan sylw a hefyd roi sylw digonol i unrhyw sylwadau o eiddo'r pwyllgorau craffu perthnasol i'r mater dan sylw;
 - 2.3.2 sicrhau ei b/fod yn ymgynghori â/neu gwybyddu'r aelod(au) lleol;
 - 2.3.3 sicrhau ei b/fod yn ymgynghori â/neu'n gwybyddu'r Prif Weithredwr, fel pennaeth y gwasanaeth taledig, Prif Swyddog Cyllid y Cyngor a Swyddog Monitro'r Cyngor.
- 2.4 Cyn gweithredu unrhyw bŵer dirprwyedig dylai bob prif swyddog ystyried a yw'r penderfyniad sydd i'w wneud yn gyfryw fel y dylid ei gyfeirio i'r Cabinet, bwyllgor neu is-bwyllgor priodol i'w benderfynu.
- 2.5 Wrth benderfynu a ddylid cyfeirio mater i'r Cabinet, pwyllgor neu is-bwyllgor bydd prif swyddog yn rhoi sylw i'r ystyriaethau canlynol :-
 - 2.5.1 fel arfer bydd penderfyniadau ar faterion technegol neu broffesiynol dydd i ddydd yn digwydd heb gyfeirio at aelodau;

2.5.2 rhaid ystyried barn yr aelod lleol, arweinydd portffolio a'r Prif Weithredwr; os bydd penderfyniad yn debyg o gael effaith sylweddol ar ddelwedd y Cyngor neu'n debyg o dderbyn sylw anffafriol yn y wasg bydd rhagdybiaeth o blaid ei gyfeirio at aelodau.

2.6 Bydd unrhyw swyddogaethau newydd a ddaw'n gyfrifoldeb i'r Cyngor yn cael eu cynnwys oddi fewn y cynllun hwn heb yr angen i'w ddiwygio gan y Cyngor llawn ac os cyfyd unrhyw amheuaeth ynglŷn â pha brif swyddog sy'n derbyn y swyddogaeth newydd bydd y Prif Weithredwr yn penderfynu.

3. Pwerau Cyffredinol

Diogelu buddiannau'r cyngor.

3.1 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu yn ôl yr angen (wedi ymgynghori gyda'r arweinydd portffolio perthnasol mewn achosion priodol) i gymryd pob cam angenrheidiol i ddiogelu buddiannau neu hybu busnes y Cyngor, ond yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau uchod

3.2 Heb ragfarn i gyffredinoldeb yr uchod mae hyn yn cynnwys gwneud pa bynnag benderfyniadau sydd o fewn ei gallu a'i b/farn broffesiynol er mwyn gweithredu polisiau'r Cyngor ac er mwyn darparu a rheoli'r gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanant ar sail dydd i ddydd.

Awdurdodi swyddogion

3.3 Caiff unrhyw bwerau a roddir i brif swyddog eu gweithredu gan swyddog(ion) a awdurdodir ganddo/i boed yn ei absenoldeb neu yn unol â chyfarwyddiadau neu drefniadau cyffredinol a wneir gan y prif swyddog. Yn absenoldeb y prif swyddog caiff unrhyw swyddog a benodir ganddo/i i ddirprwyo drosto/i hefyd awdurdodi gweithredu'r pwerau dirprwyedig hynny. Er osgoi unrhyw amheuaeth gall awdurdod o'r fath ei roi i bersonau nad ydynt yn swyddogion o'r Cyngor.

3.4 Caiff pob prif swyddog awdurdodi ei staff i ymarfer pa bynnag bwerau i fynd ar neu archwilio unrhyw dir, adeiladau neu eiddo ac i roddi unrhyw dystiolaeth neu awdurdod a fo'n briodol ar gyfer gweithredu eu dyletswyddau ar gyfer y cyfryw y bo gan y Cyngor bwerau statudol.

3.5 Awdurdodir pob prif swyddog i benderfynu ar bresenoldeb gan swyddogion mewn cyfarfodydd allanol, seminarau neu gynadleddau nad ydynt ar y rhestr gymeradwy.

3.6 Awdurdodir pob prif swyddog i gymeradwyo rhestr o lofnodwyr awdurdodedig.

Gweithredu Brys

3.7 Mewn perthynas â materion sydd wedi eu cadw i'r Cyngor, neu i bwyllgor neu is-bwyllgor caniateir i'r prif swyddog perthnasol weithredu, mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd priodol a hefyd, yn ôl yr angen, â'r aelodau lleol ac arweinyddion y grwpiau gwleidyddol, rhwng cyfarfodydd os oes brys i wneud hynny, ar yr amod bod y gweithredu hynny yn cydymffurfio â pholisiau cyffredinol y Cyngor ac y rhoddir adroddiad o fanylion yr hyn a wnaed i gyfarfod priodol nesaf y Cyngor, pwyllgor neu is-bwyllgor.

Materion Staffio.

- 3.8 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu, mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Adnoddau Dynol, mewn perthynas â materion staffio gan gynnwys recriwtio, penodi, adolygu'r strwythur, caniatáu hicynnau ychwanegol o fewn graddfa swydd, rhoi honorariwm dros dro, disgyblu a diswyddo staff yn amodol ar unrhyw faterion sydd wedi eu cadw i'r Cyngor, neu'r Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion ac yn ddarostyngedig (mewn achosion o newid strwythur sy'n golygu gwyro arian o benawdau cyllidol eraill) i gydymffurfiaeth hefo'r Rheolau Gweithdrefn Ariannol ac i dderbyn cymeradwyaeth yr Arweinydd Portffolio perthnasol i'r achos busnes.
- 3.9 Awdurdodid pob prif swyddog ar y cyd â'r Pennaeth Cyllid a'r Pennaeth Adnoddau Dynol i gymeradwyo ceisiadau ymddeol cynnar neu ymddeol hyblyg gan staff, yn unol â pholisi'r Cyngor.

Caffael / gwaredu eiddo a nwyddau a materion yn ymwneud â chontractau

- 3.10 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu mewn perthynas â chaffael a chontractau o fewn y gyllideb sydd wedi ei chymeradwyo ac yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau.
- 3.11 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu mewn cysylltiad â materion dan reolau sefydlog parthed contractau sy'n ymwneud â'i (h)adran, ble mae angen am atal y rheolau i ymestyn cytundebau, derbyn tendrau heb fod yn rhai isaf, a.y.b., o fewn canllawiau ariannol yn y rheoliadau sefydlog ariannol.
- 3.12 Awdurdodir pob prif swyddog i brynu eiddo sydd ei angen ar gyfer gwelliannau o fewn cyllideb yr adran (e.e. priffyrdd, lleiniau bychain yn unig).
- 3.13 Awdurdodi pob prif swyddog i ar werthu neu waredu lleiniau o dir a/neu adeiladau sy'n berchen i'r gwasanaeth yn dilyn ymgynghoriad gyda'r aelod(au) lleol ac ar delerau i'w cytuno gan y Rheolwr Eiddo Corfforaethol ac yn amodol ar y canlynol.
- (a) lle gwerthir rhyddfrait, fod gwerth y tir yn llai na £25,000;
 - (b) lle gosodir y tir drwy brydles neu denantiaeth, bod y rhent blynyddol yn llai na £10,000.
 - (c) ym mhob achos os bydd yr aelod(au) lleol yn gwrthwynebu, cyfeirir y mater at y Weithrediaeth am benderfyniad.
 - (ch) nad yw'r gwerthiant neu warediad yn groes i Gynllun Rheoli Asedau'r Cyngor.

Rheoli asedau

- 3.14 Awdurdodir pob prif swyddog i werthu nwyddau sy'n weddill i anghenion, e.e. hen gyfrifiaduron, dodrefn, a.y.b.
- 3.15 Awdurdodir pob prif swyddog i reoli yr asedau, cerbydau, ac offer sy'n perthyn i'r gwasanaeth y mae'n gyfrifol amdano. Mae hyn yn cynnwys rhoi caniatâd i unrhyw ddigwyddiad ar dir y Cyngor a gosod ystafelloedd mewn adeiladau y maent yn gyfrifol amdanynt am gyfnodau o 24 awr neu lai.
- 3.16 Awdurdodir pob prif swyddog i ddymchwel adeilad o eiddo'r gwasanaeth, os oes adnoddau i'w ariannu.

Oriau agor

- 3.17 Awdurdodid pob prif swyddog i bennu ac amrywio (ar ôl ystyried ffactorau defnydd, barn gyhoeddus a chyllid) oriau agor yr holl safleoedd sy'n perthyn i'r gwasanaeth).

Materion Ariannol, Grantiau a Ffioedd.

- 3.18 Awdurdodir pob prif swyddog i weithredu ar faterion ariannol yn unol â'r Rheolau Ariannol.
- 3.19 Awdurdodir pob prif swyddog i gymeradwyo ceisiadau am grantiau a wneir i'w (h)adran hyd at £5,000.
- 3.20 Awdurdodir pob prif swyddog mewn ymgynghoriad â'r Prif Weithredwr, Pennaeth Cyllid, Swyddog Monitro a'r Aelod Cabinet perthnasol i osod ffioedd ar gyfer ei wasanaeth.

Gwyo polisi gweithredol

- 3.21 Awdurdodir pob prif swyddog i wyro oddi wrth bolisi gweithredol gwasanaeth (e.e. oriau agor Canolfan Hamdden dros y Nadolig; adeiladu gridiau gwartheg; mynwentydd).

Cynlluniau drafft

- 3.22 Awdurdodir pob prif swyddog i dderbyn cynlluniau drafft ar ôl asesiad gan y Pwyllgor Craffu priodol cyn mynd allan am gyfnod o ymgynghoriad. (Bydd y cynllun yn dod yn ôl i'r Cabinet wedyn).

Ceisiadau am gefnogaeth

- 3.23 Awdurdodir pob prif swyddog i ymateb i geisiadau am gymorth gan aelodau seneddol, aelodau cynulliad neu ryw ymgyrch genedlaethol lle mae'n amlwg bod yr ymgyrch yn gyson â pholisïau'r Cyngor.

Ymddiriedolaethau

- 3.24 Awdurdodir pob prif swyddog i weinyddu ymddiriedolaethau sydd o fewn cyfrifoldeb ei adran, mewn ymgynghoriad â'r aelod lleol lle'n berthnasol.

4. Dirprwyo penodol

- 4.1 Dirprwyr y pwerau a'r dyletswyddau penodol canlynol i'r prif swyddog a enwir.

5. **Cyfarwyddwyr Corfforaethol.**

Yn y "Cynllun Dirprwyo i Bwyllgorau" yn Rhan 3 o'r Cyfansoddiad, nodir lle mae swyddogaethau nad ydynt yn gyfrifoldeb i'r Weithrediaeth wedi eu dirprwyo i Brif Swyddogion. Lle nad oes prif swyddog wedi ei enwi yn y ddogfen honno nid yw'r pŵer wedi ei ddirprwyo, ond yn hytrach fe'i cedwir gan y pwyllgor.

Mae'r swyddogaethau a ddirprwyir i'r cyfarwyddwyr Corfforaethol i'w dyrannu rhyngddynt gan y Prif Weithredwr.

Swyddogaethau a ddirprwyir gan y Cyngor

- 5,1 Penderfynu, mewn ymgynghoriad ag aelod o'r Pwyllgor Apelau Cyflogaeth ac ymgynghorydd adnoddau dynol, ar apeliadau gan staff yn erbyn camau disgyblaeth a gymerwyd yn eu herbyn mewn apeliadau dan unrhyw rai o bolisiâu cyflogaeth y Cyngor lle y caniateir hawl apelio. (Gall y cyfarwyddwr ddirprwyo'r hawl yma i bennaeth adran annibynnol lle bo angen).

Swyddogaethau a ddirprwyir gan y Cabinet

- 5,2 Gweithredu dyletswyddau statudol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol.
- 5.3 Gweithredu fel Cyfarwyddwr Arweiniol Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc dan Ddeddf Plant 2004.
- 5.4 Gweithredu pwerau'r Cyngor dan Ddeddf Digwyddiadau Sifil 2004 a hawliau cyffredinol i weithredu mewn argyfwng sifil.
- 5.5 Gweithredu ar sail dydd i ddydd ar faterion Cyfathrebu.